

RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE RADY 2008/913/SVV Z 28. NOVEMBRA 2008 O BOJI PROTI NIEKTORÝM FORMÁM A PREJAVOM RASIZMU A XENOFÓBIE PROSTREDNÍCTVOM TRESTNÉHO PRÁVA

Úradný vestník EÚ L 328, 6.12.2008, s. 55 - 58

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej články 29, 31 a článok 34 ods. 2 písm. b),

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu,

keďže:

(1) Rasizmus a xenofóbia sú priamym porušením zásad slobody, demokracie, dodržiavania ľudských práv a základných slobôd a právneho štátu - zásad, na ktorých je založená Európska únia a ktoré sú spoločné členským štátom.

(2) Akčný plán Rady a Komisie o tom, ako čo najlepšie vykonať ustanovenia Amsterdamskej zmluvy o priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti¹, závery zasadnutia Európskej rady v Tampere z 15. a 16. októbra 1999, uznesenie Európskeho parlamentu z 20. septembra 2000 o pozícii Európskej únie na svetovej konferencii proti rasizmu a súčasnej situácii v Únii² a oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu o polročnej aktualizácii výsledkovej tabule na preskúmanie pokroku pri vytváraní priestoru "slobody, bezpečnosti a spravodlivosti" v Európskej únii (druhá polovica roku 2000) žiadajú podniknúť kroky v tejto oblasti. V Haagskom programe zo 4. a 5. novembra 2004 Rada pripomína svoje pevné odhodlanie čeliť každej forme rasizmu, antisemitizmu a xenofóbie tak, ako to predtým vyjadrila Európska rada v decembri 2003.

(3) Za jednotnou akciou Rady 96/443/SVV z 15. júla 1996, ktorá sa týka akcie na potlačenie rasizmu a xenofóbie³, by mali nasledovať ďalšie legislatívne kroky, ktoré reagujú na potrebu ďalšej aproximácie zákonov a iných právnych predpisov členských štátov a prekonania prekážok účinnej justičnej spolupráce, ktoré sú dané predovšetkým rozdielnosťou právnych prístupov v členských štátoch.

(4) Podľa vyhodnotenia jednotnej akcie 96/443/SVV a práce vykonanej na iných medzinárodných fórach, ako je napríklad Rada Európy, stále pretrvávajú určité problémy v justičnej spolupráci, a preto je potrebné ďalej aproximovať trestné právo členských štátov s cieľom zabezpečiť účinné vykonanie komplexnej a jednoznačnej legislatívy na účinný boj proti rasizmu a xenofóbi.

(5) Rasizmus a xenofóbia predstavujú hrozbu voči skupinám osôb, ktoré sú terčom takéhoto správania. Je potrebné vymedziť spoločný trestnoprávny prístup Európskej únie k tomuto fenoménu, aby sa zabezpečilo, že vo všetkých členských štátoch bude mať povahu trestného činu to isté správanie a že fyzickým a právnickým osobám, ktoré spáchali alebo sú zodpovedné za takéto trestné činy, budú udelené účinné, primerané a odradzujúce tresty.

---

¹ Ú v. ES C 19, 23.1.1999, s. 1.

² Ú v. ES C 146, 17.5.2001, s. 110.

³ Ú v. ES L 185, 24.7.1996, s. 5.

(6) Členské štáty uznávajú, že boj proti rasizmu a xenofóbií si vyžaduje rôzne druhy opatrení v komplexnom rámci a nesmie sa obmedziť iba na trestné veci. Toto rámcové rozhodnutie sa obmedzuje na boj proti obzvlášť závažným formám rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva. Keďže kultúrne a právne tradície členských štátov sú do určitej miery rozdielne, najmä v tejto oblasti, úplná harmonizácia trestných práv nie je v súčasnosti možná.

(7) V tomto rámcovom rozhodnutí by sa pojem "rodový pôvod" mal chápať ako vzťah predovšetkým na osoby alebo skupiny osôb, ktoré sú potomkami osôb s určitými typickými vlastnosťami (ako napríklad rasa alebo farba pleti), avšak nie je nutné, aby všetky tieto typické vlastnosti naďalej existovali. Napriek tomu tieto osoby alebo skupiny osôb môžu byť pre svoj rodový pôvod vystavené nenávisti alebo násiliu.

(8) Pojem "náboženské vyznanie" by sa mal chápať ako všeobecný odkaz na osoby vymedzené podľa ich náboženského presvedčenia alebo viery.

(9) Pojem "nenávisť" by sa mal chápať ako odkaz na nenávisť založenú na rase, farbe pleti, náboženskom vyznaní, rodovom pôvode alebo na národnom alebo etnickom pôvode.

(10) Toto rámcové rozhodnutie nebráni členským štátom, aby vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku prijali ustanovenia, ktoré rozširujú článok 1 ods. 1 písm. c) a d) na trestné činy namierené voči skupine osôb vymedzenej podľa iných kritérií ako rasa, farba pleti, náboženské vyznanie, rodový pôvod či národný alebo etnický pôvod, ako je napríklad spoločenské postavenie alebo politické presvedčenie.

(11) Malo by sa zabezpečiť, aby vyšetrovanie a trestné stíhanie za trestné činy, ktorých súčasťou je rasizmus a xenofóbia, neboli závislé od oznámení alebo obvinení zo strany obetí, ktoré sú často obzvlášť zraniteľné a neochotné začať súdne konanie.

(12) Aproximácia trestného práva by mala viesť k účinnejšiemu boju proti rasistickým a xenofóbnym trestným činom tým, že napomôže k presadzovaniu úplnej a účinnej justičnej spolupráce medzi členskými štátmi. Rada by mala mať pri preskúmaní tohto rámcového rozhodnutia na zreteli problémy, ktoré v tejto oblasti môžu nastať, s cieľom zväziť, či sú v tejto oblasti potrebné ďalšie kroky.

(13) Keďže cieľ tohto rámcového rozhodnutia, a to zabezpečenie, aby boli rasistické a xenofóbne trestné činy v aspoň minimálnej miere sankcionované vo všetkých členských štátoch účinnými, primeranými a odrazujúcimi trestami, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, keďže pravidlá majú byť spoločné a kompatibilné, a pretože tento cieľ možno lepšie dosiahnuť na úrovni Európskej únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 2 Zmluvy o Európskej únii a článku 5 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. V súlade so zásadou proporcionality podľa druhého z týchto článkov toto rámcové rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(14) Toto rámcové rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané článkom 6 Zmluvy o Európskej únii a Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, najmä v jeho článkoch 10 a 11, ktoré sú zohľadnené v Charte základných práv Európskej únie, hlavne v jej kapitolách II a VI.

(15) Ohľad na slobodu združovania a slobodu prejavu a najmä slobodu tlače a slobodu prejavu v iných médiách viedol v mnohých členských štátoch k procesným zárukám a osobitným pravidlám vo vnútroštátnom práve, pokiaľ ide o určenie alebo obmedzenie zodpovednosti.

(16) Jednotná akcia 96/443/SVV by sa mala zrušiť, keďže sa stala zastaranou nadobudnutím platnosti Amsterdamskej zmluvy, smernice Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000,

ktoru sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod⁴, a tohto rámcového rozhodnutia,

PRIJALA TOTO RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE:

Článok 1

Trestné činy súvisiace s rasizmom a xenofóbiou

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa považovali za trestné tieto úmyselné skutky:

a) verejné podnecovanie k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny vymedzenej podľa rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu;

b) spáchanie skutku uvedeného v písmene a) prostredníctvom verejného rozširovania alebo distribúcie písomností, obrázkov alebo iných materiálov;

c) verejné schvaľovanie, popieranie alebo hrubé zľahčovanie zločinov genocídy, zločinov proti ľudskosti a vojnových zločinov, ako sú vymedzené v článkoch 6, 7 a 8 Štatútu Medzinárodného trestného súdu, voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny vymedzenej podľa rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu, ak sú tieto skutky vykonané tak, že môžu podnecovať násilie alebo nenávisť voči takejto skupine alebo členovi takejto skupiny;

d) verejné schvaľovanie, popieranie alebo hrubé zľahčovanie zločinov vymedzených v článku 6 Charty Medzinárodného vojenského tribunálu priloženej k Londýnskej dohode z 8. augusta 1945 voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny vymedzenej podľa rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu, ak sú tieto skutky vykonané tak, že môžu podnecovať násilie alebo nenávisť voči takejto skupine alebo členovi takejto skupiny.

2. Na účely odseku 1 sa môže každý členský štát rozhodnúť trestať iba skutky vykonané buď tak, že pravdepodobne narušia verejný poriadok, alebo ak je skutok hrozbou, urážkou, alebo hanobením.

3. Na účely odseku 1 má odkaz na náboženské vyznanie obsiahnuť aspoň skutky, ktoré sú zámkou pre činy namierené voči skupine osôb vymedzenej podľa rasy, farby pleti, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu alebo členovi takejto skupiny.

4. Každý členský štát môže pri prijatí tohto rámcového rozhodnutia alebo neskôr vyhlásiť, že popieranie alebo hrubé zľahčovanie trestných činov uvedených v odseku 1 písm. c) a/alebo d) bude považovať za trestné, iba ak boli tieto trestné činy uznané konečným rozhodnutím vnútroštátneho súdu tohto členského štátu a/alebo medzinárodného súdu alebo len konečným rozhodnutím medzinárodného súdu.

Článok 2

Podnecovanie, pomoc a navádzanie

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby podnecovanie konania uvedeného v článku 1 ods. 1 písm. c) a d) bolo trestné.

2. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby pomoc a navádzanie pri páchaní skutkov uvedených v článku 1 boli trestné.

⁴ Ú v. ES L 180, 19.7.2000, s. 22.

Článok 3

Tresty

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa za skutky uvedené v článkoch 1 a 2 ukladali účinné, primerané a odradzujúce tresty.

2. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa za skutky uvedené v článku 1 ukladali tresty s homou hranicou najmenej 1 až 3 roky odňatia slobody.

Článok 4

Rasistická a xenofóbna motivácia

Pri iných trestných činoch, ako sú uvedené v článkoch 1 a 2, členské štáty prijímajú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa rasistická a xenofóbna motivácia považovala za príťažujúcu okolnosť alebo aby súdy mohli brať takúto motiváciu do úvahy pri určovaní trestov.

Článok 5

Zodpovednosť právnických osôb

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby právnické osoby mohli byť zodpovedné za skutky uvedené v článkoch 1 a 2 spáchané v ich prospech akoukoľvek osobou konajúcou buď samostatne, alebo ako súčasť orgánu právnickej osoby, ktorá má v rámci právnickej osoby vedúce postavenie na základe:

- a) oprávnenia zastupovať právnickú osobu;
- b) právomoci prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby alebo
- c) právomoci vykonávať kontrolu v právnickej osobe.

2. Okrem prípadov ustanovených v odseku 1 tohto článku prijme každý členský štát potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby mohli byť právnické osoby zodpovedné v prípade, že nedostatočný dohľad alebo kontrola osobou uvedenou v odseku 1 tohto článku umožnila spáchanie skutku uvedeného v článkoch 1 a 2 v prospech tejto právnickej osoby osobou, ktorá je jej podriadená.

3. Zodpovednosť právnickej osoby podľa odsekov 1 a 2 tohto článku nevyklučuje trestné konanie voči fyzickým osobám, ktoré sú páchatelmi alebo spolupáchatelmi pri skutkoch uvedených v článkoch 1 a 2.

4. Pojem "právnická osoba" znamená akýkoľvek subjekt, ktorý má toto postavenie podľa platného vnútroštátneho práva, s výnimkou štátov alebo iných verejných orgánov vykonávajúcich štátnu moc a s výnimkou verejných medzinárodných organizácií.

Článok 6

Tresty pre právnické osoby

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby právnickej osobe zodpovednej podľa článku 5 ods. 1 mohli byť uložené účinné, primerané a odradzujúce tresty, ktoré zahŕňajú trestné pokuty alebo pokuty netrestnej povahy, prípadne iné sankcie, ako sú:

- a) odňatie nároku na štátne dávky alebo pomoc;
- b) dočasný alebo trvalý zákaz výkonu obchodnej činnosti;
- c) nariadenie súdneho dohľadu;
- d) súdne rozhodnutie o likvidácii.

2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby právnickej osobe zodpovednej podľa článku 5 ods. 2 mohli byť uložené účinné, primerané a odradzujúce tresty alebo opatrenia.

Článok 7

Ústavné pravidlá a základné zásady

1. Toto rámcové rozhodnutie nemení povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne zásady vrátane slobody slova a združovania zakotvenú v článku 6 Zmluvy o Európskej únii.

2. Toto rámcové rozhodnutie nevyžaduje od členských štátov, aby prijali opatrenia, ktoré odporujú základným zásadám vzťahujúcim sa na slobodu združovania a slobodu prejavu, najmä slobodu tlače a slobodu slova v iných médiách v podobe, v akej sú výsledkom ústavných tradícií alebo pravidiel, ktorými sa riadia práva a povinnosti tlače alebo iných médií a procesné záruky za ne, keď sa tieto pravidlá týkajú určení alebo obmedzenia zodpovednosti.

Článok 8

Začatie vyšetrovania alebo trestného stíhania

Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby vyšetrovanie alebo trestné stíhanie za skutky uvedené v článkoch 1 a 2 neboli závislé od oznámení alebo obvinení zo strany obete týchto skutkov aspoň v tých najzávažnejších prípadoch, ak sa tieto skutky spáchali na jeho území.

Článok 9

Súdna právomoc

1. Každý členský štát prijme nevyhnutné opatrenia, ktorými ustanoví svoju súdnu právomoc vo vzťahu k skutkom uvedeným v článkoch 1 a 2, ak tieto skutky boli spáchané:

- a) celé alebo čiastočne na jeho území;
- b) jedným z jeho štátnych príslušníkov alebo
- c) v prospech právnickej osoby, ktorá má svoje ústredie na území tohto členského štátu.

2. Každý členský štát pri ustanovení súdnej právomoci v súlade s odsekom 1 písm. a) prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa jeho súdna právomoc vzťahovala aj na prípady, keď sú skutky spáchané prostredníctvom informačného systému a:

a) páchatel je v čase spáchania skutku fyzicky prítomný na jeho území, pričom sa neberie ohľad na to, či skutok zahŕňa materiál, ktorý sa nachádza v informačnom systéme na jeho území;

b) skutok zahŕňa materiál, ktorý sa nachádza v informačnom systéme na jeho území, pričom sa neberie ohľad na to, či páchatel v čase spáchania skutku bol fyzicky prítomný na jeho území.

3. Členský štát sa môže rozhodnúť neuplatňovať alebo uplatňovať len v osobitných prípadoch alebo za osobitných okolností pravidlá o súdnej právomoci ustanovené v odseku 1 písm. b) a c).

Článok 10

Wykonanie a preskúmanie

1. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s týmto rámcovým rozhodnutím do 28. novembra 2010.

2. Do toho istého dňa členské štáty doručia Generálnemu sekretariátu Rady a Komisii znenie všetkých ustanovení, ktorými transponujú do svojho vnútroštátneho práva povinnosti, ktoré im ukladá toto rámcové rozhodnutie. Rada do 28. novembra 2013 na základe správy vypracovanej na základe tejto informácie Radou a písomnej správy Komisie posúdi, či členské štáty dosiahli súlad s týmto rámcovým rozhodnutím.

3. Rada preskúma toto rámcové rozhodnutie do 28. novembra 2013. Pri príprave tohto preskúmania Rada osloví členské štáty, či mali ťažkosti v justičnej spolupráci v súvislosti so skutkami uvedenými v článku 1 ods. 1. Rada tiež môže požiadať Eurojust, aby predložil správu o tom, či rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi spôsobili nejaké problémy pri justičnej spolupráci medzi členskými štátmi v tejto oblasti.

Článok 11

Zrušenie jednotnej akcie 96/443/SVV

Jednotná akcia 96/443/SVV sa týmto zrušuje.

Článok 12

Územná pôsobnosť

Toto rámcové rozhodnutie sa vzťahuje na Gibraltár.

Článok 13

Nadobudnutie účinnosti

Toto rámcové rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev.